

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 K
Félévre . . . . . 4 „
Negyedévre . . . . . 2 „
Egyes szám ára 16 fillér
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok nem adatnak vissza.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő:
Dr. LAUFER ÁRPÁD.

Szerkesztőség
Kossuth L.-utca 12., hová a
lap szellemi részét illető min-
den közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Déva, Kossuth Lajos-u. 12.,
hová az előfizetések és hir-
detések küldendők.

Társszerkesztő:
KARDOS ÁRPÁD.

Városi képviselőtestületeink ujjálakítása előtt.

Nem szorul bővebb bizonyításra, hogy korunk rendkívüli mértékben megszorította a városi lakosság szociális életkörülményeinek gondozására és megjavítására irányuló feladatokat. De nemcsak a feladatok sokfélesége jellemzi a haladó kor hatását, hanem az a mind jobban kiütköző, mindinkább általánosuló szükség, hogy becsületes, alapos ellátás jelentkezzen az egyes feladatok nyomán. Megnőtt tehát a tennivalók számbelisége, de megnőtt a teendők minőségbeli végrehajtása utáni követelődés is.

És ez érthető. A városok lakossága az intelligensebb rétegekből kerül ki. Emelkedettebb értelmisége differenciáltabb életberendezéseket követel. A kultúra fejlődésével nemcsak kulturális szükségletei lesznek változatosabbakká, hanem az általános előretörtetésben ezeknek a szükségleteknek a kielégítésére való igénye is megnövekszik és állandóan erősödik.

Semmiként sem lehet tehát közömbös egy város életében, hogy kiknek juttat sorsa intézésében irányító szerepet. Hogy kiknek szívére, eszére és becsületességére bizza az elevenébe vágó, főntebb érintett feladatoknak a meglátását és okos megvalósítását. Semmiként sem lehet épen ebből a szempontból alárendelt jelentőségű momentum az, mikor a megszabott spatium után rákerül a sor, hogy vezetésre hivatott tényezőit a város legközvetlenebbül érintett közönsége újból kiválassza, megválogassa.

Ezért látjuk mi is nagyon fontos kérdésnek városaink képviselőtestületeinek, mint a városok vezetésében igen súlyos tényezőknek küszöbön álló ujjálakítását.

A közönség, s különösen az intelligens közönség bizalma, ítélete kétségtelenül a leghivatottabb annak a megállapítására, hogy kikben találja meg a legnagyobb rátermettséget a város önkormányzati ügyeinek az irányítására. Nem is kívánunk e kérdés részleteihez hozzászólni, hisz a városi közönségek érettsége bizonyára mindenütt élni fog az alkalommal a képviselőtestület fölfrissítésére, ahol ennek szüksége mutatkozik.

Csak arra szeretnénk ráterelni a figyelmet, hogy a mai kivételes helyzetben, forrongó átalakulások előcsarnokában az

új képviselőtestületek minden tagja a választóközönség bizalmával együtt hatalmas erkölcsi felelősség súlyát vállalja magára.

Mindenki sejti, érzi vagy tudja, hogy a mai világégés okozataként a szellemi és anyagi élet minden útján óriási nekilendüléssel kell megindulnia a munkának. Az iszonyatos veszteségek pótlása új feladatok, új kötelezettségek tömegét fogja előnkbe vetni. És nemzeti, állami szükség, hogy ebben a munkában a magyar városok nemes versengéssel vegyenek részt.

Vége kell hogy szakadjon minden patópáloskodásnak, nemtörődömségnek és rövidlátó szűkmarkuságnak. Becsületes és egész munkát követel a köz. Kulturális, ipari, gazdasági és szociális tennivalóktól tartalmaz városfejlesztési programokat, melyek a kivihetőség föllételeinek fölismerésére vagy megteremtésére törekszenek s amelyeket vaskövetkezetességgel és mellette tekintetekre való figyelem nélkül hajtának végre.

Az a képviselőtestület, melyet nem hat át minden tagjában a köz szeretete, a köz iránt való gondolkodó gondoskodás, a bajok megszüntetésének készsége és a kitartó tevékenység elhatározottsága, nem viszi előre, hanem megállítja, visszafejleszti, sőt tönkreteszti a város fejlődésének minden lehetőségét.

Ha pedig a város képviselőtestülete jó és hivatása magaslatán áll, a város előrehaladása meg van alapozva. Az ilyen képviselőtestület éber figyelme nem fogja elszalasztani, sőt keresi az alkalmat, mely a város érdekeit bármily vonatkozásban előmozdítja, megbecsülhetetlen segítségére van a hatóságnak, tanáccsal látja el, együtt dolgozik vele, irányítja, ellenőrzi s végeredményben biztosíthatja minden lehető jónak reális megvalósulását.

Az ilyen képviselőtestületre mindig nagy szükség volt, de most és ezután százszorosan az lesz.

A közigazgatási bizottság ülése.

E hó 10-én d. e. tartotta vármegyénk közigazgatási bizottsága Mara László főispán elnöklete alatt rendes havi ülését, melyen a választott tagok közül Horváth Kamilló dr., Nemes József dr., Orendi Gyula és Pogány Károly jelentek meg. Távolmaradásukat kimentették Hajduczky József és Róth Floris. Az ülés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be.

Elnöklő főispán szívélyes szavakkal üdvözlö az év első ülésében a bizottság tagjait s kife-

jezést ad újévi jókívánatainak. Azután az elnök fölhívására a bizottság megalakítja különböző albizottságait. Ennek alapján 1. a fegyelmi választmány tagjai: Hajduczky József, Mahler Ignác, Páll Albert, Pogány Károly, 2. a gazdasági albizottság tagjai: Bodnár Richárd, Csató Pál, Kenderessy Ferenc és Cs. László László, 3. a pótadó felszólamlási küldöttség tagjai: Kriskó Bohus, Nemes József dr., Orendi Gyula, 4. a gyámügyi felelőviteli küldöttség tagjai: Hajduczky József, Nemes József dr., Orendi Gyula, Pogány Károly, 5. a tanítói nyugdíjbizottság tagjai: Csulay Lajos, Páll Albert, 6. a kegyelmi bizottság tagjai: Borbáth Vilmos, Csulay Lajos, 7. a börtönvizsgáló bizottság tagjai: Benkő András, Damián Vazul, Hajduczky József, Mahler Ignác, 8. az egészségügyi bizottság tagjai: Mahler Ignác, Major Mihály és Ráday Ferenc, 9. az adóügyi bizottság tagjai: Hajduczky József, Kriskó Bohus, Nemes József dr., Pogány Károly és 10. a törvényhatósági ipartanács tagjai: Hirsch Adolf és Ujvári Jenő lettek.

A választások után Csulay Lajos h. alispán a bizottság nevében hálás köszönettel viszonozza a főispán jókívánatait, akinek acélos munkakedve, kiváló egyénisége a gondjaira bízott törvényhatóságot nehéz viszonyaink között is a legnagyobb bizalommal és megnyugvással tölti el.

A közigazgatás mult havi állapotáról alapos tájékoztatást nyújt a h. alispán. A személyi ügyeknél megtudjuk, hogy Bartha Dezső dr. szolgabíró betegségéből fölgyógyult s a marosillyei főszolgabírónál szolgálattételre jelentkezett is. Meskó Aladár dr. vm. főorvos betegsége miatt újabb 8 hetes szabadságot kért.

A megyei pótadók fölhajtásának helyszíni vizsgálatát már befejezte, minthogy azonban a kir. adóhivataloktól a szükséges kimutatásokat nem kapta meg, a végeredményről csak a jövő ülésen teheti meg jelentését. O.-Brettye község árvízvédelmi munkálatainak terveit a földművelésügyi miniszter jóváhagyva leküldötte s a 22 ezer koronára előirányzott költségekből 11 ezer koronát átvállalt tárcája terhére. Megtette a h. alispán a szükséges intézkedéseket, hogy a munkálatok mielőbb végrehajthatók legyenek.

A törvényhatóság a Közélemezési Központ részvénytársaságnál 30 ezer kor. részvényt jegyzett. Ezért a vármegye képviselőtestületében meghívást kapott a Központ igazgatósága által mult hó 29-én a fővárosban tartott értekezletre. Itt többek között az a megállapodás szűrődött le, hogy a Központ közvetítésével beszerzendő fogyasztási cikkek szétosztásánál legcélszerűbb lesz a városi törvényhatóságoknál a házi kezelésre való berendezkedés, míg a vármegyei törvényhatóságoknál egyes kiválasztott helyi kereskedők közvetítésének az igénybevétele ígérkezik legmegfelelőbbnek. Az összes körülmények mérlegelése után megállapodás történt arra nézve is, hogy a Központ csak a feltétlen szükség mérvéig gondoskodik gyarmatárak beszerzéséről, épen ezért intézkedett a h. alispán a főszolgabírák útján, hogy a közönségnek 3 havi gyarmatáru, fűszer, füstölt hússzükséglete sürgősen összeírassék. A

köz-ellátás szempontjából fontos kérdésnek továbbá sorsát éber figyelemmel fogja irányítani.

A kormány rendelete értelmében megállapította a vármegye területére a disznózsir, hár, sertéshus-félék és készítmények legmagasabb árát. (Lapunk múlt számában ismertettük. Szerk.)

Bejelenti, hogy a gabonaneműek szállítására vonatkozólag kiadott min. rendelet a régi szállítási igazolványok helyett teljesen új igazolványok kiállítását írja elő, ami az I. foku hatóságoknak tetemes munkatöbbletet okoz.

Az országosan életbeléptetett liszt- és kenyérfogyasztási utalványrendszer a vármegyének 4 rend. tanácsu városára szóló hatállyal kiadott rendelete alapján e hó 10-én kezdetét veszi. A kis- és nagyközségekben különböző okok miatt a hatálybalépés rövid eltolódást szenved.

A földmívelésügyi miniszter rendelete értelmében a tavaszi vetőmagellenőrző bizottság a főispán elnöksége alatt megkezdte működését. A gazdaközönség érdeklődésének fölkelésére intézkedések történtek.

A múlt hó 23-án átadták végre a forgalomnak a marosillyei *Bethlen Gábor-hidat*, melynek vámszedési bérletét a dec. 20-án megtartott nyilvános árlejtésen *Szilágyi Albert* marosillyei lakos kapta meg az előirányzott 5000 kor. helyett évi 9100 kor.-ért. A hid költségvetési előirányzata kb. 440 ezer kor.-t tett ki, melyből 100 ezer kor.-t az állam adott, 300 ezeret a községek hozzájárulása és a hidvám-bérlete ammortizál úgy, hogy végeredményben a vármegyének mindössze 40 ezer koronájába kerül ez a nagyfontosságú alkotás. Ezzel a bejelentéssel kapcsolatosan megragadja az alkalmat, hogy ismételt is a legmelegebb elismeréssel adózzék a hid technikai kivitelében nagy érdemeket szerzett *Mahler Ignác* kir. főmérnöknek és az államépítészeti hivatal részéről a tervezésben, az építés ellenőrzésében részt vett minden tisztviselőnek. Kéri ennek jegyzőkönyvi megőrkítését.

Mara László főispán leszögezi azt a tényt, hogy *Csulay h. alispán* a hidépítés kezdeményezésével és a mostani nehéz gazdasági viszonyok között a hid megteremtése körül kifejtett erélyességével milyen körültekintő és fáradtságos munkát végzett, javasolja tehát, hogy a köz. bizottság érdemei elismerésül szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet a h. alispánnak is. A bizottság úgy a h. alispánnak, mint a főispánnak javaslatát helyesléssel fogadja s a *Bethlen-Gábor* hid megteremtésében kiváló érdemeket szerzett h. alispánnak, kir. főmérnöknek s államépítészeti hivatali tisztviselőknél jegyzőkönyvileg is kifejezi elismerését.

Eperjessy István, *Deésy Janos* és *Strausz Andor* vármegyei előadók referádái után *Páll Albert* pénzügyigazgató havi jelentése következik, mely szerint december havában egyes adóban 178519 K-val, illetékekben 32947 K-val, bor- és husfogyasztási adóban 2131 K-val, dohányban 70195 K-val több, hadmentességi díjban 51000 K-val, szeszadóban 187411 K-val kevesebb folyt be, mint az előző év ugyanazon hónapjában.

Benkő András kir. tanfelügyelő előadásában a bizottság tudomásul vette, hogy *Medve István* dr. tanfelügyelősi tollnokot a miniszter fölruházta iskolalátogatási jogosultsággal és hogy a katonai segédszolgálatból hazabocsátott tanítók szolgálatba lépésével kilátás van a a személyzethiány miatt fennállott tanügyi nehézségek csökkenésére.

Mahler Ignác államépítészeti hivatali főnök havi jelentése szerint a törvényhat. közutak állapota komoly kormányhatósági beavatkozást

igényel. Az állandó esőzés azokat erősen elázattatta s a szükséges fedanyagnak is csak 40 %-a volt kihordatható az elmúlt évben, minek oka a fedanyag előteremtésénél, az utak fenntartásánál nélkülözhetetlen szállítók, munkások tömeges hadbavonulása, lovak, igavonó állatok és járművek rekvirálása. Sajnálattal látja, hogy míg a vasutnál azok fenntartása érdekében a legaprólékosabb gondoskodás történik és a munkaerők nélkülözhetetlensége a legliberálisabb értelmezésre talál, addig a nemcsak közgazdasági, hanem stratégiai szempontból is annyira fontos közutak alig részesülnek valami figyelemben. Ilyen körülmények között történhetett meg, hogy az 1914. évben a fedanyagnak 70 %-át, a tavaly már csak 40 %-át állították elő és a folyó évben előreláthatóan még kisebb percentje kerülhet az utakra. A közutak fenntartása nemcsak óriási nehézségekbe ütközik, hanem hova-tovább egyszerűen megszűnik. Indítványozza, hogy a bizottság írjon fel a kormányhoz s kérje a nélkülözhetetlen műszaki személynzetnek katonai szabadságolását, a kézi munkaerőnek hadifoglyok, katonaság átengedésével, az igás munkaerőnek a járművek és állatok rekvirálás alóli mentesítésével leendő biztosítását.

Mara László főispán hozzájárul az indítványhoz azzal a kiegészítéssel, hogy a fölterjesztésben nem csak az általánosságban tapasztalható jelenségeket említsék meg, hanem a konkrét adatok részletes felsorolásával adjanak súlyt annak. A bizottság ilyen értelemben határoz.

Majlánd Henrik dr. tb. főorvos jelenti, hogy a közegészségügy állapota dec. havában elég kedvező. Kedvezőtlennek tekinthető a petrozsényi járásban, ahol 4 községben, közülök Zs.-V. Vulkánban járványyszerűen lépett föl a hasihagymáz, míg Petrozsényben *difteria* járvány dühög oly mérvben, hogy a hó második felében 14 napra 18 szaporulat esik. Erélyes óvintézkedésekről gondoskodás történt.

Az ülés *Kiss Dénes* dr. ügyész rendes havi jelentésével ért véget.

Művészhangverseny a vármegyházán.

Fényes és mindenféle szempontból nagyon szépen sikerült hangversenyt rendezett f. hó 8-án a dévai Tüdőbeteggondozó intézet a vármegyházán. A műsor minden tekintetben művészi és szakértő összeállításról, az előadás pedig minden várakozást felülmúló tiszta művészetről tett tanubizonyosságot. Ha nem volnék híve a művészet decentralizációjának, azt kellene mondanom, hogy a szereplőknek nem itt, hanem a fővárosi dobogókon kellene szerepelgetniök, hogy ott a hasonló zsánerű művészeknek veszedelmes konkurrensivé váljanak. Mivel azonban ellensége vagyok annak, hogy minden, ami szép, ami művészet, egy gócpont felé törekedjék: csak a legnagyobb örömmel és elismeréssel szögezhetem le azon tényt, hogy az előadó művészek városunk lakói s mint ilyenek indulnak olykor-olykor közelebbi-távolabbi vidékekre hódító utjokra.

A hangverseny *Wieniawszki „Fauszt ábránd“*-jával kezdődött. A darab nagyon hálásan volt megválasztva, mert bár egyike a legnehezebb hegedűre írott daraboknak, ifj. *Schneider József* annyira kibányászta annak minden szépségét, hogy a legkisebb részecskéjét sem hagyta kidolgozatlanul. Érvényesült benne minden, ami egy művészi hegedűjátékban érvényesülhet. Technika, párosulva a legmélyebb érzéssel és felfogással. Fejlett ujjgyakorlata, tiszta ketős, hármas, négyesfogásai, flageolet-jei, szép és biztos vonókezelését tekintve pedig legatí,

staccatónak különböző fajai, martellatói, spiccatói, saltatói és arpeggiói csodálatra ragadták azokat, akik a művészetet ilyen technikai készségben vélik felfedezni. A művész játékán azonban meglátszott, hogy ő maga az igazi, tiszta művészetnek rajongója, akinél a technika pusztán eszköz arra, hogy valamit „igazán“ elő tudjon adni, s hogy az egyéniségét és intencióit érvényre tudja juttatni. Meglátszott rajta az a helyes és igazi felfogás, hogy nem a szemképrázlat virtuozitása az, ami egy előadást művészivé tehet, mert ennek az igazi művészetnél csak nagyon alárendelt szerep jut, hanem a felfogás és az egyéniség adja meg egy mű előadásának igazi művészi értékét. Ennek az elvnek érvényesülése *Schneider* előadásában nagyon ki is tűnt. Egyénisége leginkább előadott darabjainak az andante és adagio részleteinél érvényesült s erre nagyon szép tere nyílt a kisebb darabok, u. n. „smoncák“ előadásánál is. Ezek közül különösen *Burmester-Merikanto „Valse lente“*-jével ért el óriási sikert.

Dr. Horváth Dezső műkedvelő létére is olyan briliáns zongoratechnikáról tett bizonyosságot, amilyennel sok hivatásos művész nem rendelkezik. Színezése gyönyörű szép, leheletszerű pianóit — melyek különösen *Weber „Perpetuum mobile“*-jében érvényesültek legjobban, visszafojtott lélekzettel hallgatta a közönség. Bravuros előadásról tanuskodott az előadott *Liszt-rapszódia*, de legtökéletesebben érvényesült egyénisége akkor, mikor *Willmersnek „Egy nap Norvégiában“* című művét adta elő a lehető legmagasabb művészzel.

Az est a közönségnek még meglepetést is tartogatott. Sikerült ugyanis a jelenlevő *Bartha Bunci* urleányt rövidesen szereplésre kérni, ki *Dr. Horváthnak* néhány ügyesen sikerült szerzeményét: az u. n. „Nil“ dalokat énekelt el nagyon kedvesen a szerző zongorakiséréte mellett.

A hegedűszámok zongorakiséréteit *Szabó Endre* látta el nagy hozzáértéssel és rutinnal, minden olyan jó tulajdonságot feltüntetve, amire egy művészi kíséretnek szüksége lehet.

Azon óhajunkat fejezzük ki, hogy bárcsak minél többször részesitenék a művészek a dévai közönséget ilyen műélvezetben.

Szé—s.

Innen-Onnan.

A multkor Szászváros, ma Déva. A multkor ott küldte egy derék kereskedő a szelid vevőt a Feneország fenekébe, most Déváról mondhatunk hasonló kellemetességeket.

A dévai kereskedő azonban disztíngváltabb. Őszinte kifakadásában nem akar épen a Pokrocnak a képére és hasonlatosságára teremtett lényé süllyedni. Aztán meg arra is gondot fordít, hogy abban, mit a jámbor kuncsaftnak a fejéhez vagdos, legyen egy kis humor, ötletesség, rugdalkozó szellemesség. Nem azért lakik itt a fővárosban, hogy különb legyen ne legyen Ő a szászvárosi kollegájánál.

Megirtuk már a multkor, hogy maximálták a Zsir Öngyméltóságától le a T.-c. Tepertőig a különböző husnemű vagy azzal rokonságban álló hentes és bolti cikkeket. Olvasta ezt egy hűséges olvasónk s nagy elhatározás szülemlett meg hamarosan az agyában. Maximált szalonnával fogja földiszíteni éke hagyott főzelékét.

Nosza, siet a kereskedőhöz, miközben a szíve körül valami melegséget kezd érezni arra a gondolatra, hogy most már talán megelégette a Gondviselés a tisztviselői nyomort s könnyebb napokat ereget majd föléje. Mégis csak jó a m. kir. kormány, a hatóságok, az

HIREK.

Jertek.

Jertek, bús percek, szenvedő órák,
Szálljunk az éjnek védő ölébe:
Könnyeim enyhek régen nem óvják,
Ne gunyolhasson értök nap fénye.
Szófukar ajkkal, kacagó szemmel
Üldözött életek csillogó fénye...
Jertek, övezze sűrű lepellel:
Szivemnek nagy az ő gyötrődése.
Részvétlen, vig mesék szálljatok messze,
Megértő lelkeknek enyh-szavát várom:
Védően szövi az álmot szememre
S újból a régi szép utjaim járom.
Panaszom meghallja, könnyeim törli,
Azokat sugártól gondosan őrzi...
Jertek, bús percek, szenvedő órák,
Könnyeim enyhek régen nem óvják.

Kosztolánszky István.

Adakozzunk, gyűjtsünk a háboruban megvadult katonák javára. Lapunk az adományokat készségesen közvetíti.

— **Eljegyzés.** Olasz Bálint okl. bányamérnök, a Muszári bánya üzemfőnöke eljegyezte Mátyás Olgát, Mátyás János ref. lelkész és neje leányát Kristyóron.

— **Elöléptetések.** A király Őfelsége dr. Cserey Zsigmondot, a dévai katonai kórházhoz beosztott tartalékos orvost tart. főorvossá, felsőszálláspatiki ifj. Mara László 9. honvédhuszárezredbeli tart. zászlóst, ki rövid katonai pályáján valóban huszáros bravúrral haladt előre, miközben hősiességével hamarosan megszerezte a nagy ezüst vitézségi érmet is, soronkívül hadnaggyá, Bartha István m. kir. 22-ik honvédgyalogezredbeli zászlóst szintén hadnaggyá nevezte ki.

— **Kitüntetések.** Őfelsége a király nagyboronyói és szárazajtai Bartha Béla cs. és kir. huszárfőhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta; elrendelte továbbá, hogy Hermann András 64. gyalogezredbeli főhadnagynak ugyancsak vitéz magatartásáért legfelsőbb elismerése tudtul adassék.

— **Hosszu Vazul meghalt.** Hosszu Vazul szamosújvári gör. kath. püspök, Budapesten szívrohamában meghalt.

— **Halálozás.** Balázs György nyug. városi pénztárnok 93 éves korában f. hó 1-én elhunyt Hátszegen.

— **A vajdahunyadi Oltáregyesület** e hó 9-én d. u. a „Vasgyári vendéglő“ nagytermében sikerült műsoros estélyt rendezett.

— **Hősi halál.** Székely György, a 8-ik honvédgyalogezred hadapródja múlt év július 19-én az orosz-lengyelországi dicső harcokban hősi halált halt. Szászvároson lakó édesapját, Székely Ferencet az ezred a napokban értesítette a derék ifju elestéről. A hazaért elvérzett hős öccse dr. Székely Ferenc szászvárosi ügyvédnek, aki mint honvédfőhadnagy Przemysl elestével orosz fogságba került.

— **Kitüntetik a rokkant katonákat.** A katonai főparancsnokság elrendelte, hogy minden rokkant katonát, akinek nincsen kitüntetése, jegyzőkönyvileg kell kihallgatni. A megejtendő vizsgálatnak az a célja, hogy minden rokkant, ha ellenkezője megállapítását nem nyer, hűségesen teljesített kötelessége jutalmául a megérdemelt kitüntetést megkapja. Hadvezetőségünknek ez a szép és nemes gondolkodásra valló ideája mindenfelé jóleső érzést vált ki.

Isten, a rendeletek. Hiszen megállították a drágaság bestiáját. És ő ma sült szalonna „auflag“-ot fog enni.

Az üzletben megkérdi az árat. Pedig jól tudja, hiszen az imént olvasta. „A szalonna kilója 6 kor. 40 fillér.“ De jól esik a fülének hallania. És mit hall? Hogy a szalonnának kilója rendületlenül 8 kor. 60 fillér. És mit mond a kereskedő a félénk hivatkozásra? „Menjen kérem a hatósághoz s vegyen attól maximális áron!“

* * *

Még azt hihetnék rólunk, hogy ezen a helyen csak kórholni, csak zsörtölődni akarunk. Szeretnénk bizony szépeket, szem-szájnak kellemeseket is írni, de vagy mi nem látjuk meg azokat (most az egyszer igazat ír ez a firkász — gondolják Önök), vagy azok nem mutatják magukat (vélekedünk mi!)

És ma olyanról írunk, amiből kiderül, hogy az Önök gondolata ép oly igaztalan, mint a mi vélekedésünk.

Egy szavahihető uriember beszélte. Nem régiben táviratot küldött a dévai postahivatalba. Idegenben tartózkodó feleségének sürgönyözött, hogy másnap okvetlenül induljon haza. És a táviradánál nem vették fel a sürgönyt. Azt izenték, hogy fáradjon csak fel személyesen.

Mi sem természetesebb, hogy az izenetet, mely legtöbb dolga közben találta, az illető nem valami kellemes meglepődéssel fogadta. Mennyi baja is van ennek a magyar királyi intézménynek! Ki tudja, mi az Isten csudáját akarunk mar megint! Stb., stb., ahogyan ez rendszeren történni szokott, mikor idegeskedik az ember.

A postán pedig rideg udvariassággal a következő mondókát hallja: „Nem akartuk, kérem, fölvenni a táviratot, mert ép most vettünk le egy másikat az Uraságod részére, amelyik talán feleslegessé teszi emennek a továbbítását.“ Átadják s abban egyszerű keresztnév aláírással jelzi a felesége, hogy másnap érkezik.

Csak azt kívánjuk még hozzáfűzni az esethez, hogy a postás meg a táviratos ur vadidegenek egymás előtt.

Kell ehhez kommentár?

* * *

Visszaestünk a régi kerékvágásba. Megint zsörtölődünk.

Déva város rendőrkapitánya, ha igazat lehet adni a közhirdetéseknek, abban a szent meggyőződésben van, hogy a barna kenyér kilója 50 fillér, a fehér kenyérére nem több, mint 76 fillér.

Ne vegye azonban rossz néven tőlünk, ha mi is elismerjük, hogy tényleg így van — papiroson. Csak papiroson... Hej, mert rava-szok ám azok a pékek! Nem hiába sok a sütnivalójuk!

Ő kigyelméék tudomásul veszik az árakat s tartják is magukat hozzá — tudnillik a maguk módja szerint.

Formás kenyérekéket sütnek s emellett erősen konzervatívek. Nem tudjuk, miért, miért nem, de 65—70 dekásnál súlyosabb kenyeret még a római pápa kedvéért sem sütnének, pedig az, ha egyébért nem, a sűrű békesóhajtásaiért ugyan csak megérdemelné.

Igy aztán egy kenyér 50 fillér, a jobb fajta 76 fillér, mert hát ki beszél ma kilóban? Aki meg elég tapintatlan, hogy ostoba kilóval hintáztassa meg a drága sütetet, szálljon magába s gondolja meg, hogy a péknek a fáradsága — hekuba? Megdolgozott érte, hát csak természetes hogy a munkájának egy kis percentjét megtartja polgári haszonnak.

Aki ma nem bír el 30 dekás lelkiismeret-megterhelést, nem méltó arra, hogy friss levegőt szívjon. S főleg nem méltó arra, hogy a mai viszonyok mentén modern pékmesternek tartassék.

— **A vajdahunyadi főszolgabíró humanizmusa.** Dr. Bágya Iván, a vajdahunyadi járás kiváló főszolgabírója, ki a harmadik hadikölcsön érdekében eredményes akciót folytatott járása területén, a kölcsönt jegyző feleknek a jegyzést közvetítő pénzintézetektől járó fél százalékos jutalékát, melyet azok a főszolgabíró rendelkezésére bocsátottak, a háboruban elesett vármegyei és községi tisztviselők özvegyeinek-árváinak alapja javára adományozta. A nemeslelkű adomány összege 254 korona.

— **Megszökött hadifoglyok.** Mint Bucsesdről írják — *Ivánov* Russzián és *Arksip* Jermankow orosz hadifoglyok a dunaszerdahelyi fogolytáborból megszöktek.

— **Szászváros virilistái.** A szászvárosi képviselőtestület legtöbb adót fizető 31 tagja között első helyen áll *Vulcu* János kereskedő 4295 K., adóval és utolsó helyen *Preisich* Jakab kereskedő 720 korona adóval.

— **Színészet Hátszegen.** *Krasznay* Ernő társulatát — mint Hátszegről írják — a közönség nem méltányolja eléggé, pedig a színészek s közöttük különösen *Krasznay* Ernő, a felesége *Lendvay* Karolin, *Pethes* Dezső és *Mészáros* Aranka igen jó alakításokat nyújtanak.

— **Az esztergomi polgármester.** Dr. *Antony* Béla szentendrei polgármestert, ki *Antony* Sándor szászvárosi mérnök fia, esztergomi polgármesterré választották. Esztergom városa igen képzett, tevékeny vezetőt kapott.

— **Hátszeg megint mozgolódik.** Ugy értesülünk, hogy a második megyei törvényszék érdekében ez az erős lendülettel fejlődő város újabb akciót indít. Hogy méltányos óhajlásának teljesítése elől az elhelyezés akadályát elhárítsa, nemcsak a törvényszék elhelyezését biztosítja, hanem kötelezi magát, hogy a felállítandó törvényszék összes személyzete részére a lakbér ellenében a modern követelményeknek megfelelő kényelmes lakásokat épít. A mozgalom élén természetesen *Muzsnay* Béla áll, a kitűnő polgármester, aki, ha a városa érdekeiről van szó, nem szokott a fele uton megállani.

— **Kecskére káposztát.** *Dregán* Szimion nagyrapolti lakosnak dolga akad a szomszéd faluban. Minthogy felesége is vele tartott, *Mariska* nevű kis lányukat *Muntyán* Tidia 13 éves lány felügyelete alatt hagyták otthon. A szemfüles gárdeám játék közben észrevette, hogy a szobabeli ruhás láda fiában 8 drb. ötkoronás huzódik meg. Hirtelenében kitalált valamit, amiért a kis *Mariskát* az udvarra kiküldötte s ezalatt ellopta az ezüst tallérokat. A pénzt aztán átadta anyjának, aki szépen elvásárolta. Az algyógyi járásbíró fog ítéletet mondani fölöttük.

— **Országos állatvásár.** E hét elején volt Déván az országos állatvásár. A sertés fölajtás nem érte föl egy gyöngye heli sertés piac fölajtását. Lovat nem is láttunk. Ellenben jó közepesre becsültük a fölajtást szarvasmarhákban. Számításon felül sok volt az ökör. A vételkedv az árak magassága miatt igen lanyha volt. Jellemző különben, hogy míg a múlt évi januári vásárból vasuton 30 kocsi rakomány marhat szállítottak el, addig a mostani vásárból már csak 12 kocsi került ki s ez is mind katonai szállítók vétele volt.

— **Drágasági pótlék községi tisztviselőknek.** Bucsesd község képviselőtestülete *Bireu* János g. kel. lelkész indítványára körjegyzőjének 100, másik három tisztviselőjének együtt szintén 100 koronát szavazott meg drágasági pótlék címén. A községi tisztviselők fáradságos munkájának és megnehezedett helyzetének illetően méltányolása elismerést érdemel és követendő például szolgálhat a többi községeknek.

— **A tavaszi vetőmag beszerzésének kormányhatósági akciója vármegyénkben** — sajnos — alig mutat valami eredményt. A bejelentési határidőben mindössze 7 vagon kitevő megrendelés érkezett be, ami a semminél nagyon kevéssel több. Nem értjük a mi gazdák közönségünk indolenciáját, mely sehogyan sem akar számolni azzal, hogy a rendkívüli viszonyokhoz alkalmazkodni nemcsak egyéni, hanem országos érdek is. És nem tudjuk eléggé helyeselni az ellenőrző bizottság tagjának, Cs. Lázár Lászlónak bölcs előrelátását és agilitását, aki arra építve, hogy lesznek későbbre gazdák, lehetővé tette, hogy a vármegyei Gazdasági Egylet 10 vagon vetőmagot szerezzen be, melyből a későbbi jelentkezőket is elláthassák. Nem érdemelnék ugyan meg ezt az elbánást, de hát az ország érdeke megkívánja.

— **A nyomtatványok árának emelése.** A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége a következő körlevelet bocsátotta ki: Az osztrák és magyar papírgyárosok január elsejével újabb 30 százalékkal emelték a papírárat. Ezzel a háboru óta beállott papíráremelkedés meghaladja a 130 százalékat. Ezenkívül nagyban megdrágultak a nyomtatványok készítéséhez szükséges anyagok és a munkások is háborus pótlék címen nagyobb fizetésben részesülnek. E kényszerhelyzetből kifolyólag a vidéki nyomdatulajdonosok is elhatározták a nyomtatványárak emelését. A nyomdatulajdonosok hosszú ideig viselték a nyersanyagok stb. áremelkedéséből előálló többköltséget, ezek az emelkedések azonban most már oly mértékűt öltöttek, hogy saját létfenntartásuk szempontjából elkerülhetetlen az áremelés.

— **Hatóságok, élelmiszerkereskedők figyelmébe.** Hunyadvármegye alispánjának 31—1916. sz. véghatározata szerint a dísznózsir, szalonna, sertéshus és sertéshuskészítmények legmagasabb áraitól kifüggesztendő táblázatok már kaphatók Laufer Vilmos könyvkereskedésében Déván.

— **Amikor a billiárdokó eltér hivatásától.** Kudzsirról írják, hogy Lőrinc Ferenc ottani lakos rövid szövegtől után Wagner Lipót vendéglős 16 éves fiát, Ödönt a vendéglőben úgy össze-visszaverte egy billiárd dáköval, hogy az súlyos sérüléseket szenvedett.

— **A Dévai Kerületi Munkásbiztosító Pénztár gyűjtése a hadbavonult katonák téli ruhanemű szükséglete beszerzésére.** A dévai kerületi pénztár igazgatósága határozatilag kimondta, hogy mint a múlt évben, úgy ez évben is gyűjtést indít a hadbavonult katonák téli ruhaneművel való felszerelése céljából. Ennél fogva felkéri munkaadó és biztosított tagjait, hogy e nemes célra adakozzanak. Tapasztalva a tavalyi lelkes felbuzdulást és bizva egy munkaadók, mint a biztosított tagok önzetlen áldozatkészségében, kimondta az igazgatóság, hogy az 1915. december és 1916. január havi járulékkiróvása alkalmával minden bejelentett biztosított tag hozzájárulásaként hetenként 2 fillért s a munkaadók hozzájárulásaként szintén 2 fillért a fizetési jegyzékbe beállít és azt a járulékokkal együtt beszedi. A múlt évben külön-külön kereste meg a pénztár a munkaadókat ezen adományok végett. Mivel azonban a külön-külön megkeresések nemcsak, hogy sok munkát igényelnek, hanem a nyomtatványok előállításával tekintélyes összeget vonnak el rendeltetési céljától, ezért az igazgatóság ez uton értesíti tagjait határozatáról — azon reményben, hogy nem fog akadni senki a tagok között, aki e szerény adományt megtagadná.

— **Egy jeles magyar szaklap.** Építész, mérnök, építő- és kőművesmester, fakereskedő és vállalkozó olvasóink b. figyelmébe ajánljuk a Budapesten harminchat év óta megjelenő „Vállalkozók Lapja” című hivatalos adatok alapján pompásan szerkesztett szaklapot, amely talpraesett cikkeken kívül az országban előforduló összes mérnöki munkákra, építkezésekre, szállításokra, faeladásokra, fakeresletre vonatkozó állami, megyei, községi és magánrészről kibocsátott árlejtési és árverési hirdetéseket, tervpályázatokat és az e téren előforduló mindennemű vállalati hírt közli. Előfizetni a „Vállalkozók Lapja” kiadóhivatalában (Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. szám alatt) és minden postahivatalnál lehet fél évre 10 koronával, egész évre 20 koronával.

Szerkesztői üzenet.

K. I. Nagyszeben. Köszönjük a kedves küldeményt, nő — meg az ígéretet; várjuk a szíves beváltást. A jó soha sem fölösleges. Üdvözlét!

G. J. Zaránd. A rendeletet mi is ismertük. Régen várja már, hogy mikor fogy ki — a „helyszüke.” Azért csak elolvastuk s jót mulattunk rajta. A meleg sorokért hálánkat!

Göcs. Messze — messze Csikországból miért hallgat a nóta?

H. titkár. Lapusnyak. Helyszüke miatt jövő számban hozzuk.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Déván, a Hunyadi-ut 16. sz. alatt, saját házámban levő évek hosszú sora óta fennálló**

sütő-üzletet

újából átvettem és azt saját felügyeletem alatt továbbra is régi jó hírnevének megfelelőleg fogom vezetni.

A kenyér- és kalácsütést déli 12 órakor eszközlöm.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását, maradtam

kiváló tisztelettel

Grünwald Ferenc,

7 1—1

sütőmester.

Ugyanott egy kettős jókarban levő Wertheim kassza eladó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott földmivésiskola igazgatósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező s Algyógy községben a Gyógy patakon levő 2 kerekű lisztörő malma, valamint a piactéren levő háza zárt írásbeli árverés útján, előbbi 1916. április hó 1-től, utóbbi pedig április 24-től három évre bérbé adatik.

A szerződés feltételei az igazgatóságnál betekintheők vagy kívánságra megküldetnek.

A megajánlott összeg 5%-a bánatpénz gyanánt melléklendő.

Az árverés **1916. évi február 6-án déli 12 órakor** tartatik meg. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az igazgatóság fentartja magának a jogot az ajánlatok közül tetszés szerint választani a megajánlott összeg nagyságára való tekintet nélkül.

6 1—1

Az igazgatóság.

I. vajasturót, csemegeárut á K 4:40

és különösen főzőcélokra alkalmas

I. juhturót á K 3:80

nagyobb mennyiségben is azonnal szállíthatok:

ALBRECHT KÁROLY

Erdélyi juhturógyár

NAGYSZEBEN.

Naponkint postai és vasuti szállítás.

PÉNZKÜLDEMÉNYEK

a hadifoglyoknak.

A DÉVAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

t. üzletfelei tudomására hozza,

hogy a hadifoglyoknak szánt

pénzküldemények átutalását

— elvállalja. —

25

Állást nyerhet azonnal

a legjobb javadalmazással a branyicskai körjegyzőségénél egy az adóügyekben is jártas egyén. Komoly pályázók felvilágosításokat a branyicskai körjegyzőnél, vagy a kiadóhivatalban nyerhetnek.

147 2—3

Szám: 4016—1915.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró 2749—1915. sz. végzése következtében Dr. Szöllösi János ügyvéd által képviselt Piskii Takarékpénztár javára 300 K. s jár. erejéig 1915. évi október hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján és felülfoglat és 2110 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, takarmány, sertés, szekér és kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbíró 4016. 1915. számú végzése folytán 300 korona tőkekövetelés, 1500 K. tőkének 1914-ik évi augusztus hó 22-étől járó 6 % kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 152 korona 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig (Berekszó községben) végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1916. évi január hó 17-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Déván, 1916. évi január hó 4. napján.

5 1—1

Varga Árpád, kir. jbir. kiküldött.

Uri szabóság Déván.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget arról, hogy **Déván az Orient-épületben,** a „Fehér-Kereszt”-szállodával szemben,

uri

szabóságot nyitottam.

Elsőrendű összeköttetésem folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Három-négy vidéki megrendelésre személyesen is elmegyek. Bizva a nagyérdemű közönség becses pártfogásában,

vagyok tisztelettel

KINDA S., férfi-szabó.

3 2—6

A hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a **tanfolyamot** elvégezve, elvállalom **mindennemű**

fűzők és haskötők

mérték szerinti szakszerű elkészítését, ugyancsak azoknak javítását és tisztítását a legjutányosabb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Krausz Hermanné

Déva, Barcsay-út 3.

131 5—5